

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Commentarium Tertium Exegeticum. De simili filio hominis sedente super nubem, habente in capite coronam auream, & in manu falcem acutam, qua terram demessuit: & de alio Angelo habente falcem, qua ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

rum est illud, quod Soloni cum Cræso contigit rogatus enim Solon à Cræso, num aliquem beatiorem se existimaret? respondit beatiorem esse Telum Atheniensem priuatum hominem, qui feliciter obiisset. Iterum rogatus, num quem alium beatiorem se crederet? nominauit duos Græcos fratres Cleotium, ac Bolium iam vita sanctos. Cræsum verò eam ob causam ira percitum huiusmodi responsione sedauit: *Ego, inquit, te Regem potentissimum ingenue fateor, beatum autem nequaquam dixerim, antequam diem claudas.* Quod autem Sapiens præcedentis sententiæ rationem afferens adiungit: *Quoniam in filiis suis agnoscitur vir:* illud significat, qualis quisque in vita fuerit, ex filiorum institutione colligi posse. Postremo, Ex eadem Ioannis sententia colligitur animæ immortalitas: si enim illi mortui, qui in Domino moriuntur, beati, ac felices prædicantur, proculdubio aliquid eorum post mortem remanet, cui felicitas cõueniat: nec enim id, quod nullo pacto existit, beatum censerì potest.

Immortalitas animæ.

COMMENTARIUM TERTIVM EXEGETICVM.

De simili filio hominis sedente super nubem, habente in capite coronam auream, & in manu falcem acutam, qua terram demessuit:

& de alio Angelo habente falcem, qua botros vineæ terræ vindemiauit.

Visio imaginaria describitur, & explicatur.

SECTIO PRIMA.

Ommemorata beatitudine, quam virgines, sanctique omnes consequentur, pœnisque impiorum, qui Antichristo adhaerent, explicatis, agit deinceps Ioannes de die iudicij, quo die & constituta electis præmia, & definita reprobis supplicia tribuentur. Itaque primum narrat vidisse se quendam similem filio hominis, id est, Christum in nube quadam candida tanquã in throno confidentem: venturum enim Christum ad iudicium in nube prænuñciauit Daniel c. 7. *Ecce cum nubibus celi quasi filius hominis veniebat:* & Apocal. 1. *Ecce venit cõ*

Dan. 7. 13.
Apoc. 1. 7.

nubibus, & videbit eum omnis oculus. Addit Ioannes hunc similem filio hominis apparuisse sibi habentem in capite coronam auream, id est, regalem dignitatem: & in manu sua falcem acutam, falcem, inquam, messoriam, vt patet ex sequentibus, id est, iudiciariam potestatem, qua veluti falce demessurus est hominum segete, partim in celestia horrea inferendam, partim sempiternis ignibus addicendam. Secundo ait apparuisse vnum Angelum, qui exiuit de templo, & voce magna ad similem filio hominis his verbis clamauit: *Mitte falcem tuam, & metes, quia venit hora, vt metatur, quoniam aruit messis terræ.* Quo loco per templum cælum ipsum, in quo Deus tanquam in sacerrimo, & augustissimo templo colitur, accipiendum est: per Angelum verò clamantem ad Christum, vt mittat falcem in terrã, & metat, representantur beati omnes, qui magna voce, id est, summis votis exoptant, vt dies iudicij adueniat, Christumque continuò orant, vt sinem iam tantam tãtis

Iudiciaria Christi potestas falci comparatur.

Iudicij dies votis omnium exoptant beati.

malis imponere, cōpiterō que prædestinatorū numero electos quidē remuneret, in peccatores autem severe animaduertat. Itaque hic Angelus nomine omnium Sanctorum loquitur illud idem, quod Sanctorum anima tub altari clamabāt, c.

Apoc. 6. 10.

6. *Usquequo Domine sanctus, & uerum non iudicas, & non uindicas sanguinem nostrum?* In eo loco diximus: quorum uotis annuens similis filio hominis misit falcem suam in terram, & de mella est terra, in quo aduentus Christi ad iudicium exprimitur. Tertio, Vidit alium Angelū exeuntem similiter de templo, habentem etiā falcem

Valent. as
Christi de
aduentu is
licy.

Haym.
Pannon.
Ansbertus.
Primas.
Beda.
Fran. Riber.

acutam, non messoriam tamen, sed vindemiatōriā, ut patet ex cōtextu: uidelicet hic etiā Angelus quasi præcedenti consentiens sese ad vindemiandū accinxit, ut uoluntate, quam habebat de aduētū iudicij demonstraret. Nec uerō nobis displicet eorū sententia, qui hunc quoque Angelum Christū interpretantur, quem admodum sentiunt Haymo, Pannon. Ansb. Primas. Rupert. Beda, & alij, quorum sententiam immeritō reuocat Ribera. Itaque duplicem falcē Christus habere uisus est, messoriam scilicet, & vindemiatōriam, ut manifestum est ex ipso cōtextu: nam propter priorē dictum est illi: *Mitte falcem tuam & uete, quia uenit hora, ut metatur, quoniam arripit mēsū terræ.* Propter posteriorem autem: *Mitte falcem tuam, & vindemia botros uinea.* De quibus falcibus sectione sequenti disputabimus.

II.

Quarto ait alium quoque Angelum exiisse de altari, qui habebat potestatem supra ignem, clamasseque uoce magna ad præcedentem Angelum, qui habebat falcem vindemiatōriam: *Mitte falcem tuam acutam, & vindemia botros uinea, quoniam matura sunt uua eius.* Id quod Angelus quam primū præstitit: misit enim falcem suam acutam in terram, & vindemiauit uineam, misitque in lacum iræ Dei magnum, & calcatus est lacus extra ciuitatem, & exiuit sanguis de lacu usque ad frenos equorum per stadia mille sexcenta. Hunc Angelum quidam ex recērioribus arbitratur esse Angelum aliquem magnum, cui commissum est ut martyres in certamine adiuuet, & confirmet, eamque ob causam habere potestatem supra ignem, per quem putat accipiendam esse charitatem, quam in martyribus consilio, inspiratione, auxilio excitat, & accendit, ne inter tam multas persecutionum undas extinguatur. Atque de hoc Angelo fortasse dictum illud Psal. 33.

Angelus in
persecutioni-
bus adiuuans
martyres.

Rsal. 33. 8.

Dan. 3. 49.

Immittet (seu ut Græcè est *castrametabitur*) *Angelus Domini in circuitu timentium eum, & eripiet eos:* & Dan. 3. *Angelus autem Domini descendit cum Azarias, & sociis eius in fornacem, & excussit flammam ignis de fornace.* Verum hæc nobis nequaquam probabilia uidentur, nec instituto Ioannis congruentia. Primum, quia cum Ioannes differat de ipso iudicij die falcium nominibus expresso de communi sententia, quo quæso nexu sermonem faciat de Angelo, qui martyres adiuuet in persecutionibus, que tunc nullæ erunt? Deinde nimis alienum uidetur per ignem hoc loco charitatem accipere, cum Ioannes totus uersetur in iudicio describendo, in falcibus mittendis in terram, in metendis, & vindemiandis hominibus, quæ omnia iudicium, examen, sententiamque iudicis sonant, ut iam ignis mentio eodem pertinere debeat, ad suppliciumque post latam iudicis sententiam spectare. Tertio. Quoniam non unius certi Angeli est, sed multorum charitatis ignem in animis fidelium excitare, & accendere.

III.

Haymo, & Ansbert. hunc quoque Angelum Christum Dominum interpretatur, qui habeat potestatem super ignem, id est, super Spiritum sanctum, quem potest mittere in corda fidelium, iuxta illud Luc. 12. *Ignem ueni mittere in terram:* de altari uerō egreditur, quia uerus est Pontifex. Sed illud huic sententia aduersatur, quod hic Angelus dicitur, clamasse ad præcedentem Angelū, qui habebat falcem vindemiatōriam: *Mitte falcem tuam & vindemia botros uinea.* Cū enim Angelum

Ansbertus
Haymonis
episcopi non
probatur au-
ctori.
Luc. 12. 49.

Angelum habentem falcem vindemiatoriam, Christum ipsum interpretentur, non apperet, quemodo apte Christum ad seipsum clamantem facient. Pannon. existimat esse Heliam Prophetam, qui potestatem dicatur habere super ignem per allusionem ad factum illud 3. Reg. 18. cum super immolatum bouem, in frusta que concisum fecit ignem de caelo descendere: qui dicatur etiam vltimis illis temporibus ad Christum clamare, vt mittat falcem suam in terram, hoc est, vt exerceat iam tandem iudiciariam potestatem, sinemque tantis Ecclesie calamitatibus imponat. Sed hoc quoque improbabile videtur.

Quare existimamus ignem hoc loco non figurate, sed proprie accipiendum esse: num tamen illum intelligere oporteat, quo mundus ad extremum deflagraturus est, vt sensit Andr. Casar. aa vero illum, quo damnati apud inferos torquebuntur, vt voluit Arethas, & Beda, vtrumque probabile iudicamus:

vtrique enim incendendo merito credi potest aliquam esse Angelum prepositum. Itaque de Angelo siue illi, siue huic igni preposito dictum esse putamus: *Qui habebat potestatem supra ignem.* Nec vero opinionem Bedae ita accipias, vt Angelus aliquis beatus prepositus sit inferni tormentis per seipsum inferendis, id enim officium Demonum est: sed ita, vt curam habeat Diuinae iustitiae exercenda in damnatos, iubeatque supplicia damnatis, per Demones temen inferri. Quo sensu intelligendum est illud, quod ait D. Hier. super cap. 7. Dan. & citatur a Beda in hunc locum: *Duplex, inquit, est Angelorum officium, aliorum, qui praemia iustis tribuant: aliorum, qui singulis praesint cruciatibus.* Porro dicitur hic Angelus exiisse de altari, vtilicet holocausti: cum enim haberet potestatem super ignem, de nullo alio loco apertius, quam de eo, vbi ignis continuo nutrebat, egredi potuit. Hic igitur Angelus habens potestatem supra ignem clamat ad Christum, vt mittat falcem suam in terram, & vindemiet botros vineae: nimirum nomine omnium sanctorum, quorum personam gerit, exoptat, vt dies iudicij adueniat. Querat tamen aliquis, cum iam prior ille Angelus, id est, Christus, qui habebat falcem messoriam terram messisset, hoc est, iudicium exercuisset, adhuc ab eodem postuletur, vt mittat falcem vindemiatoriam, in qua proculdubio eadem potestas iudiciaria intelligenda est: Respondemus idem variis similitudinibus inculcari, aut certe, vt ait Ambr. in melle electos, in vinea reprobos significari, eo quod vinum mentem, ac iudicium perturbet, quae mentis, iudicijque perturbatio propria est improborum. Verum hac de re sequenti sectione susius.

Quod vero subiungitur de vinea vindemiata, missisque botris in lacum irae Dei magnum, deque calcato lacu extra ciuitatem, & sanguine, (hoc est, vino, quod sanguis vuae appellatur in sacris literis) exeunte de lacu extra ciuitatem, reproborum damnationem significat, qui extra ciuitatem, hoc est, extra caelestem illam urbem Hierusalem eiectione ad inferos detruduntur. Et quoniam maxima futura est damnatorum multitudo, idcirco additur, exiisse sanguinem de lacu, vsque ad frenos equorum per stadia mille sexcenta. Aduertendumque calcatum lacum extra ciuitatem significare reprobos praelio Diuinae vitionis calcandos esse, ac premendos, vt ait Pannon. *extra ciuitatem*, hoc est, extra caelum apud inferos. Quod autem sanguis exiit de lacu vsque ad frenos equorum per stadia mille sexcenta, illud significat, grauissimam futuram esse reproborum poenam, tantamque, vt redundet in capacissimum, & rapidissimum flumen, quod propter infinitam vim musti ex botris expressi effluere debeat per stadia mille sexcenta, (posito numero certo pro incerto) in quo toto spatio tam altum,

And. Casar. Incendendo igni quo deflagraturus est mundus praesit aliquis Angelus. Arethas. Beda.

D. Hieron. Angelorum alij iustis praemia tribuunt, alij damnatorum praesunt cruciatibus.

D. Ambr.

Reproborum poena, grauisissima.

& profundum debeat esse flumen, ut perueniat mustum vsque ad frænos equorum, sumpta metaphora ab equis traicientibus flumen aliquod profundissimū ubi aqua vique ad equorum frænos pertingit magno submerfionis periculo.

Cur iudiciaria Christi potestas per falcem messoriam, & vindemiatariam expressa sit.

S E C T I O II.

I. **D** Vas falces commemorauit Ioannes, vnam messoriam, vindemiatariam alteram, quas in manu Christi posuit, ut explicauimus, & ad iudicium adumbrandum pertinere diximus: nunc quàm habeant cum iudiciaria Christi potestate, eiusque iudicio conuenientiam, doceamus. Primum igitur est aduertendū merito falcis nomine significari iudicium, quemadmodum exponit D. Greg. lib.

D. Gregor.
Iob. 40. 21.

33. Mor. c. 14. ubi hunc ipsum locum expendit: tractans enim verba illa Iob. 40.

Diuini iudicij potestatem fugere nemo.

Nunquid ponet circulum in naribus eius? id est Leuiathā: Quod hoc loco, inquit, circulum, id Scriptura sacra per Ioannem in Apocalypsi falcem vocat: potestas enim Diuini iudicij, quia vndique stringit, circulus dicitur, & quia intra se omnia incidendo amplectitur, falcis appellatione signatur: in falce enim, quicquid inciditur, quaqua versum flectitur, intrus cadit. Et quia potestas superni iudicij nullatenus euitatur, (intra ipsam quippe sumus, quolibet fugere conemur) recte cui venturus iudex ostenditur, falce tenere perhibetur, quia eum potenter ad omnia obuia, incidendo circumdat. Intra iudicij falcem se Propheta vidit, cum diceret, Pl. 138. Si ascendero in caelum, tu illic es: si descendero in infernum, aduersi sumpsero pennas meas diluculo, & habitauero in extremis maris, etenim illic manus tua deducet me, & tenebit me dextera tua. Intra quandam falcem se vidit, cui ex nullo sibi loco patere fuga aditum posse cognouit, dicens. Pl. 74. Quia neque ab Oriente, neque ab Occidente, neque a desertis montibus (subaudit, patet via fugiendi) & mox ipsam superna potentia omnimodam comprehensionem subdens ait: Quoniam Deus iudex est: ac si diceret: fugiendi via vndique dæst, quia ille iudicat, qui vbi-que est. Diuina itaque iudicia sicut signantur falce, quia circummuallantia incidunt: ita exprimentur circulo, quia vndique stringunt. Hæc Gregor.

Psal. 138. 8.

Psal. 74. 7.

Et quidem, quod ad falcem messoriam attinet, meritò in ea iudicium exprimitur: siquidem homines Messis appellantur à Christo Matt. 6. 13. Tempore messis dicam messoribus: Colligite primum & arua, & alligate ea in fasciculos ad comburendum: triticum autem congregate in horreum meum. Quod ad vindemiatariam autem spectat, ea ratio est, quia homines etiam vineæ comparantur Esai. 5. Vineæ facta est dilectio meo: & Cant. 1. Posuerunt me custodem in vineis. Vnde Plal. 75. pro eo, quod nos habemus, Terribilis, & ei, qui aufert spiritum Principum, est Hebraicè: Terribilis, & ei, qui vindemiat spiritum Principum. Sed cur vtriusque falcis symbolo iudicium adumbratur, cum altera satis esse videretur? Prætermittam Ambrosij rationem, quam supra commemorauimus, ea etiam afferri potest, falcem messoriam ad senes, vindemiatariam ad iuuenes spectare. Quia enim senes maturè iam ætate decedunt, meritò messi arida, quæ apta est iam ad metendum comparantur: quia verò adolescentes florente adhuc ætate vineæ pulcherrimis botris refertam redundantemque repræsentant, ad vindemiatariam falcem iure pertinent: quæ duæ falces non solum ad extremum iudicium, sed etiam ad cuiusque mortem referendæ sunt: ea enim est quæ duplicem hanc falcem gerit: quarum altera senes metit, altera adolescentes vindemiat.

II.
Matth. 13.
30.

Falce messoriam & vindemiatariam quam rectè iudicium exprimitur.
Esai. 5. 1.
Cant. 1. 6.
Psal. 75. 13.

Mors cur duplici armetur falce,

ARGV-